

Topdag Brabantse Bodem & Ondergrond (15 december, Tilburg)

Hierbij nodigen we je definitief van harte uit voor de eerste Brabantse Bodem & Ondergrond Topdag! Hierin lanceren we op feestelijke wijze het kennisnetwerk Brabantse Bodem. In dit nieuwe kennisnetwerk staat de landelijke koers 'water en bodem sturend' centraal. We gaan met elkaar onderzoeken hoe het Brabantse bodem- en watersysteem kan bijdragen aan de ruimtelijke en maatschappelijke opgaven waar we gezamenlijk als Brabant voor staan. Deze Topdag wordt georganiseerd door het kernteam Kennisnetwerk Brabantse Bodem & Ondergrond.

Anmelden: doe je vóór 9 december 2022 door een email te sturen via deze [link](#). Ook voor vragen kun je deze link gebruiken.

Wanneer: donderdag 15 december van 12:30 tot 16:30 uur

Waar: Seats2Meet Tilburg LocHal , Burgemeester Brokxlaan 1000, 5041 SG Tilburg

Parkeren/OV: Meer informatie via deze [website](#)

Wat maak je mee en haal je op: Je wordt geïnformeerd over wat het landelijke programma 'Water & Bodem Sturend' inhoudt en wat de laatste stand van zaken is. Je gaat samen met collega's van andere organisaties in gesprek over de belangrijkste kenmerken van het Brabantse Bodem & Water systeem. Je denkt en praat mee over specifieke onderwerpen en casussen in onze provincie. En we zorgen ervoor dat het een leerzame en gezellige middag wordt met voldoende tijd om elkaar te ontmoeten.

Programma

1. Inloop & koffie vanaf 12:30 uur
2. Opening van de topdag om 13:00 uur
3. Keynote-spreker: Piet de Nijs (ministerie van I&W) over Water & Bodem Sturend
4. Feestelijke lancering van het kennisnetwerk
5. Het bodemverhaal van Brabant: kenmerken en geschiedenis van de Brabantse bodem & ondergrond
6. Werkplaats ronde 1: **Het Brabantse bodem & watersysteem: centraal & vitaal**
Vanuit het bodemverhaal van Brabant verkennen we met elkaar hoe het bodem- en watersysteem optimaal en, ook voor de toekomst voldoende robuust, kan bijdragen aan de Brabantse ruimtelijke en maatschappelijke opgaven. Vervolgens inventariseren we welke inhoudelijke dilemma's en kennisvragen dit oplevert.
7. Pauze
8. Werkplaats ronde 2: Keuze uit de volgende drie onderwerpen:
  - a. **Grondwater en bodemenergie – duurzaam gebruik**
In de ondergrond in de stedelijke omgeving spelen regelmatig ruimtelijke conflicten en afwegingen rondom het gebruik van bodemenergie c.q. geothermie. Duurzaam gebruik van bodemenergie in een vitaal bodem- en ondergrondsysteem, vraagt om kansen voor bodemenergie te maximaliseren, zonder grondwatervoorraden aan te tasten. Hoe gaan we dit voor elkaar krijgen?
  - b. **No net landtake - gebruik stortplaatsen en brownfields voor bouwopgave**
De ruimtedruk op de ondergrond is op sommige plaatsen groot. En dan hebben we voor de toekomst nog voldoende uitdagingen: nieuwbouw, energie, landbouw en meer. Het kan bijna niet anders, dan dat het oog gaat vallen op 'opgegeven gebieden' bijvoorbeeld door een bodemverontreiniging of een onhandige geohydrologie. Voorbeelden zijn voormalige stortplaatsen en oude industrieterreinen met een nazorgverplichting.

c. **Bodemstresstest – de rol van data en de BRO**

Om de doelstelling van een vitaal bodem- en ondergrondsysteem te verkrijgen en te behouden is het zorgvuldig meenemen van bodem en ondergrond cruciaal. De bodemstresstest zorgt op een vergelijkbare manier als de watertoets voor een 'zorgvuldige weging van het belang van de bodem' in beslissingen over activiteiten in de leefomgeving. Goede bodemdata zijn hierbij onontbeerlijk. Wat is er nodig om tot een goed 3D- of liever nog 4D-beeld van het bodem- en watersysteem te komen?

9. Reflectie op de dag door Geert Roovers – lector Bodem & Ondergrond Saxion Hogescholen
10. Afsluiting & volgende activiteiten kennisnetwerk
11. Borrel

Wat is het kennisnetwerk Brabantse Bodem & Ondergrond?

Het kennisnetwerk Brabantse Bodem & Ondergrond is één van de zeven regio's in Nederland die deelneemt aan het nationale programma 'Regionale schakels bodem en ondergrond'. De opdracht voor dit programma komt voort uit een besluit van het Bestuurlijk Overleg Bodem. Doel is om te komen tot een nieuwe nationale kennisinfrastructuur die bestaat uit (uiteindelijk) een landsdekkend overzicht van regionale kennisnetwerken. In het kernteam zijn de provincie Noord-Brabant, gemeenten, waterschappen en de Brabantse omgevingsdiensten vertegenwoordigd.

Vriendelijke groet namens het kernteam Kennisnetwerk Brabantse Bodem & Ondergrond